

Sygn. akt III Ca 1398/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 kwietnia 2018 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący - Sędzia SO Krystyna Wiśniewska - Drobny

Sędzia SO Urszula Walenta

Sędzia SO Leszek Dąbek (spr.)

Protokolant Agnieszka Wołoch

po rozpoznaniu w dniu 29 marca 2018 r. w Gliwicach

na rozprawie sprawy z powództwa (...) Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego w W.

przeciwko G. G. i J. G.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanych

od wyroku Sądu Rejonowego w Jastrzębiu - Zdroju

z dnia 7 grudnia 2016 r., sygn. akt I C 1056/15

1. **oddala apelację;**

2. **zasądza solidarnie od pozwanych na rzecz powoda kwotę 1800 zł (tysiąc osiemset złotych) z tytułu zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu odwoławczym.**

SSO Leszek Dąbek SSO Krystyna Wiśniewska - Drobny SSO Urszula Walenta

Sygn. akt III Ca 1398/17

UZASADNIENIE

Powód (...) Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty w W. żądał zasądzenia na jego rzecz od pozwanych G. G. i J. G. kwoty 56 149,43zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia zapłaty oraz kosztów procesu.

Uzasadniając żądanie twierdził, że jest w posiadaniu weksla wypełnionego przez pozwanego G. G., a poręczonego przez J. G.. Weksel stanowił zabezpieczenie wierzytelności (...) S.A. z tytułu udzielenia kredytu

w rachunku bieżącym. Strony zawarły ugodę na mocy której dłużnik zobowiązał się do spłaty zadłużenia, czego nie uczynił. Wobec braku uregulowania zobowiązania bank wystawił bankowy tytuł egzekucyjny, który opatrzony w klauzulę wykonalności stanowił podstawę wszczęcia egzekucji, następnie umorzonej na podstawie art. 825 pkt1 k.p.c. Na podstawie umowy z dnia 24 03 2014r. wierzytelność została zbyta na rzecz powoda.

Pozwani G. G. i J. G. wnosili o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie zwrotu na rzecz pozwanych kosztów procesu. Podnieśli, że weksel został niewłaściwie wypełniony, co skutkuje jego bezwzględna nieważnością, prawa z weksla nie zostały przeniesione na powoda z uwagi na fakt braków formalnych indosu weksla, gdyż osoby wskazane w indosie weksla nie wchodziły w skład organów wierzyciela pierwotnego i nie były umocowane do dokonania tej czynności. W dalszej kolejności podniósł zarzut przedawnienia. Wskazał, że nadanie klauzuli wykonalności (...) nie przerwało biegu przedawnienia, ponadto wierzyciel nie zawiadomił pozwanych o cesji wierzytelności. Powód nie przedstawił dowodów uzasadniających jego twierdzenia w zakresie istnienia zobowiązania pierwotnego jak również w przedmiocie wysokości dochodzonej kwoty i wysokości jej wyliczenia, co przesądza o bezzasadności powództwa.

Sąd Rejonowy w Jastrzębiu - Zdroju w wyroku z dnia 7 12 2016r. zasądził od pozwanych na rzecz powoda solidarnie kwotę 56 149,43zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 12 10 2012r. do dnia 31 12 2015r. i odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 1 01 2016r., orzekł o nieuiszczonych kosztach sądowych oraz kosztach procesu.

W ustalonym stanie faktycznym w motywach orzeczenia, przywołując art. 101 ustawy Prawo wekslowe uznał, iż zarzut nieważności weksla spowodowany jego błędnym wypełnieniem był bezzasadny. Wskazał, iż zgodnie z dołączoną deklaracją wekslową wierzyciel miał prawo wypełnienia weksla w każdym czasie na sumę odpowiadającą zadłużeniu wystawcy wraz z odsetkami, prowizją i kosztami. Ponadto bank miał prawo opatrzyć weksel datą płatności według swego uznania. Stwierdził, iż weksel wystawiony przez pozwanego, a poręczony przez pozwaną został uzupełniony już po dacie jego wystawienia, ale nastąpiło to w oparciu o deklarację wekslową. Następnie przywołując regulację art. 70 Prawa wekslowego za chybiony uznał zarzut przedawnienia. Wskazał, iż zgodnie z treścią weksla termin płatności został określony

na dzień 11.10.2012 r., zaś pozew został wniesiony w dniu 27.10.2014r., a więc przed upływem lat trzech od daty płatności weksla. Podkreślił, iż prawa z weksla wystawionego przez pozwanego i poręczonego przez pozwaną zostały zbyte przez indos na rzecz powoda i w takim wypadku zgodnie z treścią art. 17 prawa wekslowego osoby, przeciw którym dochodzi się praw z wekslu, nie mogą wobec posiadacza zasłaniać się zarzutami opartymi na stosunkach osobistych z wystawcą lub posiadaczami poprzednimi chyba, że posiadacz nabywając weksel działał świadomie na szkodę dłużnika. Jednocześnie uznał, że pozwani nie wykazali, że powód nabywając weksel wystawiony przez G. G. działał w zamiarze pozbawienia pozwanych zarzutów ze stosunku podstawowego łączącego ich z pierwotnym wierzycielem. Zarzuty podnoszone przez pozwanych co do zobowiązania wynikającego z umowy ugody należały do zarzutów wynikających ze stosunku dłużników z poprzednim posiadaczem weksla i w związku z tym nie mogły być przedmiotem badania przez Sąd.

O kosztach procesu orzekł na podstawie art. 98 k.p.c.

Orzeczenie zaskarżyli **pozwani G. G. i J. G.**, którzy wnosili o jego zmianę poprzez oddalenie powództwa w całości, bądź uchylenie wyroku i przekazanie Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania, ponadto zasądzenia od powoda solidarnie na rzecz każdego z pozwanych kosztów postępowania za obie instancje.

Zarzucili, że przy ferowaniu wyroku naruszono prawo procesowe i materialne, regulacje:

- art. 92 k.p.c. w zw. z art. 98 k.c. poprzez brak umocowania pełnomocnika powoda do działania w związku z przedłożeniem dokumentów nie spełniających kryteriów umocowania do działania w niniejszej sprawie;
- art. 129 § 1 k.p.c. w zw. z art. 245 k.p.c. i z art. 233 § 2 k.p.c. oraz art. 235 § 1 k.p.c. poprzez bezpodstawne uznanie przez Sąd I instancji,

iż pominięcie faktu odmowy okazania przez powoda oryginałów dokumentów: nie wymaga oceny znaczenia nieprzedstawienia objętych wnioskiem pozwanych dokumentów, a w konsekwencji zaprzeczenie obowiązkowi ex lege okazania oryginałów dokumentów, co skutkowało niemożności pełnego wykazania przez pozwanych wypełnienia weksla bezprawnie po przedawnieniu i niezgodnie z porozumieniem;

- art. 6 k.c. i art. 232 k.p.c. w zw. z art. 227 k.p.c. poprzez niedopuszczalne przerzucenie na pozwanych ciężaru dowodu mimo, iż w przypadku zakwestionowania prawidłowości uzupełnienia weksla wierzyciel ma obowiązek podać, z jakiego tytułu domaga się zapłaty i przedstawić stosowne wyliczenie, co nie nastąpiło w toczącym się postępowaniu, a bez czego pozwani nie są w stanie wykazać zgodności sum wekslowej z porozumieniem;
- art. 224 k.p.c. w zw. z art. 227 k.p.c. poprzez zamknięcie przez Sąd I instancji rozprawy pomimo braku dostatecznego wyjaśnienia istotnych okoliczności faktycznych sprawy;
- art. 233 § 1 k.p.c. poprzez dokonanie przez Sąd I instancji oceny zebranego materiału dowodowego w sposób dowolny, to jest wbrew treści dyrektywy wskazanej powołanym przepisem procedury, co przejawiało się w objęciu ustaleniem faktów, w zakresie których Sąd nie przeprowadził rzetelnego postępowania ani nie zgromadził dowodów wskazujących okoliczności faktyczne z uwagi na nieuzasadnione ograniczenie rozpoznania zarzutów pozwanych;
- art. 10 ustawy Prawo wekslowe z dnia 280 4 1936r. (Dz. U z 2016r., poz. 160) w zw. z art. 6 w zw. z art. 29 uprzednio obowiązującej ustawy z dnia 12 09 2002r. o elektronicznych instrumentach płatniczych (Dz. U. z 2012r., nr 1232 t.j. ze zm.) poprzez utożsamienie zarzutu przedawnienia weksla z przedawnieniem roszczenia ze stosunku podstawowego, które nastąpiło przed data wypełnienia weksla, a konsekwencji nie uwzględnienie zarzutu pozwanych bezprawnego wypełnienia weksla przez wierzyciela pierwotnego po upływie terminu przedawnienia zabezpieczonego nim roszczenia;
- art. 10 ustawy Prawo wekslowe poprzez wypełnienie weksla przez pierwotnego wierzyciela w sposób sprzeczny z deklaracją wekslową – niezgodnie z treścią porozumienia, a w konsekwencji nie postawienie zobowiązania wekslowego, które mogłoby podlegać przelewowi na rzecz powoda;
- art. 17 ustawy Prawo wekslowe w zw. z art. 355 § 2 k.c. poprzez całkowite pominięcie przez Sąd orzekający zarzutów subiektywnych, mimo złej wiary posiadacza weksla wynikającej wprost ze szczegółowego zapoznania się z dokumentami, w tym stanem rozliczeń między stronami umowy pierwotnej, ze stanowiskiem pozwanych podnoszących zarzuty co do istnienia zobowiązania i faktem wypełnienia weksla niezgodnie z deklaracją wekslową.

W uzasadnieniu między innymi podnosił, iż orzecznictwo przyjmuje, że wierzyciel traci uprawnienie do wypełnienia weksla po upływie przedawnienia roszczenia, a tym samym, że skuteczny jest zarzut podniesiony przez dłużnika wypełnienia weksla

in blanco po upływie terminu przedawnienia. Podkreślił także, iż wydanie wyroku nastąpiło, mimo iż powód na żądanie okazania dokumentów związanych z żądaniem opartym na wekslu w trybie art. 129 § 1 k.p.c. nie okazał pełnej dokumentacji - wyznaczającej zgodnie z deklaracją wekslową prawidłowości wystawienia weksla i zasadności żądanej na podstawie weksla kwoty. Na powódzie ciążył obowiązek dowodowy przedłożenia szczegółowego wyliczenia kwoty rzekomego zadłużenia pozwanych, na którą został wypełniony weksel.

W odpowiedzi na apelację **powód (...) Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty w W.** wnosił o jej oddalenie oraz zasądzenie od pozwanych na rzecz powoda zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy ustalił i zważył co następuje:

Sąd pierwszej instancji trafnie zakwalifikował dochodzone roszczenie a następnie prawidłowo rozpoznał sprawę.

Powoda reprezentował w sprawie radca prawny, który wykazując swe umocowanie przedłożył pełnomocnictwo udzielone mu przez powoda w dniu 6 09 2013r.,

w którym między innymi został on umocowany „w zakresie reprezentowania Funduszu w postępowaniach cywilnych i karnych związanych z dochodzeniem roszczeń przed sądami powszechnymi wszystkich instancji...” (k-60 akt).

Zakres tego pełnomocnictwa obejmuje zatem umocowanie do prowadzenia

w imieniu mocodawcy wszystkich spraw toczących się z jego udziałem i tym samym pełnomocnik powoda legitymuje się w niniejszej sprawie ogólnym pełnomocnictwem procesowym, o którym mowa jest w regulacji art. 88 k.p.c., przez co zarzut apelacji braku jego umocowania do reprezentowania powoda w niniejszej sprawie jest nieuzasadniony.

W toku postępowania przed Sądem pierwszej instancji nie naruszono także regulacji art. 224 k.p.c. w związku z art. 227 k.p.c.

Przed zamknięciem rozprawy zostało bowiem zakończone postępowanie dowodowe, a Sąd Rejonowy nie miał obowiązku jego kontynuowania z urzędu, gdyż naruszyłyby w ten sposób zasadę kontrydiktoryjności.

Niezależnie od tego Sąd odwoławczy w celu umożliwienia skarżącemu złożenia w sprawie zeznań dopuści z urzędu dowód z przesłuchania stron, który był jednak zmuszony pominąć z uwagi na niestawiennictwo stron na rozprawę, w tym pozwanych (byli oni dwukrotnie wzywani na rozprawę do osobistego stawiennictwa w celu przesłuchania pod sankcją pominięcia dowodu).

Ustalenia składające się na podstawę faktyczną powództwa mają podstawę we wskazanych w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku źródłach dowodowych, których ocena jest logiczna i mieści się w granicach swobodnej oceny dowodów.

W szczególności prawidłowe są kwestionowane w apelacji ustalenia poczynione na podstawie informacji zawartych w złożonych odpisach dokumentów.

Zostały one bowiem poświadczona za zgodność z oryginałami dokumentów przez występującego w sprawie pełnomocnika powoda, wobec czego – stosownie

do regulacji art. 129 § 2 k.p.c. – nie zachodziła potrzeba przedstawienia tych dokumentów w oryginale.

Dlatego - wbrew zarzutowi apelacji - Sąd Rejonowy nie czyniąc tego nie naruszył prawa procesowego.

Skarżąca w ramach zarzutu naruszenia przy ferowaniu wyroku prawa procesowego - regulacji art. 233 § 1 k.p.c. - w istocie kwestionuje dokonaną przez Sąd Rejonowy ocenę prawną, wobec czego nie ma on wpływu na powyższą ocenę.

Z tych też względów Sąd odwoławczy przyjął za własne ustalenia Sądu pierwszej instancji.

Dokonana przez Sąd Rejonowy ocena prawna ustalonego stanu faktycznego w swym zasadniczym zarysie jest prawidłowa i Sąd odwoławczy w tej części ją podziela (orzecz. SN z dn. 26 04 1935r. III C 473/34, ZB. Urz. 1935r. nr 12, poz. 496).

Zgodnie z niekwestionowanymi ustaleniami Sądu pierwszej instancji - stosownie do deklaracji wystawcy weksla - (...) S.A. w W. miała prawo wypełnić weksel w każdym czasie na sumę odpowiadającą zadłużeniu z odsetkami, prowizją

i kosztami oraz weksel ten opatrzyć datą płatności według swego uznania, zawiadamiając wystawcę listem poleconym ze zwrotnym poświadczeniem odbioru najpóźniej na

7 dni przed terminem płatności.

W porozumieniu nie sprecyzowano bliżej w jaki sposób ma zostać ustalone zadłużenie wystawcy weksla, przez co pozostawiono mu pełną swobodę w jego ustaleniu.

Wystawienie weksla rodzi przy tym domniemanie, że weksel został wypełniony w sposób prawidłowy, tj. zgodnie z istniejącym w chwili jego wypełnienia zadłużeniem pozwanego, a ciężar dowodu nieistnienia tego zadłużenia lub jego niższej wysokości spoczywał na pozwanych i wbrew temu co podnosi apelacja powód nie miał obowiązku przedłożenia wyliczeń dotyczących wysokości zadłużenia pozwanego (w procesie wekslowym dowód przeciwny, a więc nieistnienia wierzytelności, zostaje przerzucony na dłużnika, a to w związku z domniemaniem istnienia wierzytelności, które powstało na skutek wystawienia i wydania weksla (podobnie Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 25 listopada 2010 r., I CSK 387/10).

Z tego obowiązku pozwani się nie wywiązali.

Więcej z poczynionych przez Sąd pierwszej instancji ustaleń faktycznych wynika, że pozwany w ugodzie zawartej dniu 7 09 2011r. uznał swoje ówczesne zadłużenie w wysokości 53.895,65zł (pозwana zgodziła się z jej postanowieniami), a w dniu jej rozwiązania 12 07 2012r. (...) w S.A. w W. wezwała pozwanego

do zapłaty zadłużenia w kwocie 51.185,73zł, co w połączeniu z faktem, iż pozwany

w dalszym ciągu nie regulował Bankowi zadłużenia czyni w pełni uzasadnionym domniemanie faktyczne, że w wskazana w wekslu kwota odpowiada rzeczywistemu zadłużeniu pozwanego (art. 231 k.p.c.).

Pozwany zawierając wskazaną powyżej ugodę (w dniu 7 09 2011r.) uznał dług w całości i zobowiązał się do jego spłaty.

W następstwie tego doszło do uznania przez niego roszczenia w rozumieniu art. 123 pkt 2 k.c., co z mocy zawartej w tym przepisie regulacji prawnej doprowadziło do przerwania biegu przedawnienia, które od dnia następnego rozpoczęło biec na nowo (art. 124 § 1 k.c.).

Weksel został wypełniony w dniu 11 10 2012r., a więc przed upływem terminu przedawnienia leżących u podstaw wystawienia weksla należności, co w połączeniu z powyższym czyni w pełni zasadną ocenę Sądu Rejonowego, że weksel został wypełniony prawidłowo.

Wbrew zatem temu co zarzuca apelacja przy ocenie tego zagadnienia nie naruszono regulacji art. 10 ustawy z dnia 28 04 1936r. – Prawo wekslowe (tekst jednolity Dz.U. 2016.poz. 160).

Przewidziany w art. 70 przywołanej powyżej ustawy trzyletni termin przedawnienia roszczeń rozpoczyna biec od dnia płatności weksla.

Zgodnie z terminem wskazanym w wekslu został on określony na dzień 11 10 2012r. i upływał z dniem 11 10 2015r.

Pozew w niniejszej sprawie został wniesiony w dniu 27 10 2014r., tj. przed upływem powyższego terminu, wobec czego w kontekście przywołanej regulacji dochodzone należności nie uległy przedawnieniu.

Znalazło to prawidłowe odzwierciedlenie w zaskarżonym wyroku, stąd też apelacja jest bezzasadna w rozumieniu art. 385 k.p.c. i jako taka z mocy zawartej w nim regulacji podlegała ona oddaleniu.

Reasumując zaskarżony wyrok jest prawidłowy i dlatego apelację pozwanych jako bezzasadną oddalono na mocy art. 385 k.p.c.

O kosztach postępowania odwoławczego orzekano na mocy art. 98 § 1 k.p.c. biorąc pod uwagę, iż pozwani w całości ulegli w tym postępowaniu i powinni zwrócić powodowi poniesione przez niego koszty zastępstwa procesowego.

SSO Leszek Dąbek SSO Krystyna Wiśniewska - Drobny SSO Urszula Walenta